

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΘΕΣΗ-ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΦΕΤΩΝ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 21077.67.540

E-MAIL: ppanagiopoulos@justice.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Καταπολέμηση Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Το προκείμενο Σχέδιο Νόμου αποσκοπεί στην καταπολέμηση ορισμένων μορφών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στοιχεία L 328/55.

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Αποτελεί σταθερή επιλογή της Ελληνικής δημοκρατικής Πολιτείας η ουσιαστική προώθηση της ισότητας ενώπιον του νόμου και η εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων. Η επιλογή αυτή έχει ως θεμέλιο το άρθρο 2 του Συντάγματος το οποίο καθιστά πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και την παρ. 2 του άρθρου 5 του Συντάγματος το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

Η Ελλάδα, παράλληλα, συμμετέχει στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κοινές στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, η ανάγκη καταπολέμησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας προκύπτει από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά ομάδων ή προσώπων (όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, οι γενεαλογικές καταβολές, η εθνική ή εθνοτική καταγωγή) και θεμελιώνεται στα δικαιώματα της ανθρώπινης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης, που κατοχυρώνονται σε πολλά διεθνή κείμενα και συμβάσεις.

Έτσι, με το Σχέδιο Νόμου, θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών-μελών αναφορικά με την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Στόχος του Σχεδίου Νόμου είναι η εναρμόνιση του εσωτερικού δικαίου με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε το λόγο της επιρροής.

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αφορά άμεσα όλες τις ομάδες και τα πρόσωπα που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Στην ελληνική έννομη τάξη, οι συμπεριφορές που αποβλέπουν σε φυλετικές διακρίσεις είχαν ποινικοποιηθεί, ως ένα βαθμό, από τον ν. 927/1979. Δεδομένου, όμως, ότι ο παραπάνω νόμος έχει εφαρμοστεί ελάχιστα και ήδη κρίνεται ανεπαρκής, ενόψει των σοβαρών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας κατά τη μετάβασή της σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, όπου η ισότιμη προστασία όλων των ατόμων, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους ή τον γενετήσιο-σεξουαλικό προσανατολισμό τους, προβάλλει ως πρωταρχική υποχρέωση του κράτους. Για το λόγο αυτό θεωρείται επιβεβλημένη η εισαγωγή ενός επικαιροποιημένου και βελτιωμένου νομοθετήματος, σε αντικατάσταση του προηγούμενου, ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι σοβαρές μορφές εκδήλωσης ρατσιστικών και ξενόφοβων συμπεριφορών.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήσατε το λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Δεν έχουμε υπόψη μας τέτοιο παράδειγμα.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Δεν προβλέπεται η έκδοση διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι συνέπειες του σχεδίου νόμου στην οικονομία, δεν μπορούν να προσδιορισθούν επακριβώς, πάντως δύναται να λεχθεί ότι θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των διοικητικών προστίμων, που τυχόν επιβληθούν σε νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται σε πράξεις στις οποίες αναφέρεται το σχέδιο νόμου. Ακόμη, θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των χρηματικών ποινών και την μετατροπή σε χρηματικές των οριζόμενων ποινών φυλάκισης, που τυχόν επιβληθούν σε πρόσωπα, για την τέλεση αξιόποινων πράξεων, που αναφέρονται στο σχέδιο νόμου.

4. Συνέπειες στην κοινωνία, στους πολίτες, στη Δημόσια Διοίκηση και στην απονομή της δικαιοσύνης

Η νέα ρύθμιση αναμένεται να επηρεάσει επωφελώς την κοινωνία, τους πολίτες, τη δημόσια διοίκηση και τη δικαιοσύνη, στο μέτρο που θα ενισχύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη των πολιτών και την εμπιστοσύνη τους προς τους θεσμούς και τη δικαιοσύνη.

5. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Το νομοσχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στην οποία συμμετείχαν φυσικά πρόσωπα, με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Ακόμη, υπέβαλαν προτάσεις πολλοί φορείς, όπως η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων και το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος.